

השטר הראשון נתן רוזנברג שטרות מפוצלים, על סכומים קטנים יותר. לא היתה שום ת" ספת של רבית.

בינתיים הסתבר רוזנברג בעוד כמה ע"ס קים כאלה ובעיקר — בזיוף שטרות בשמו של הקבלן בן-יעקב. הדבר הובא לידיעת המשטרה והיא החלה חקירת בעבירה ה" פלילית החמורה.

ואז נתקלה המשטרה בשמו של רומק, אור" בה המושבע. כמו במקרה של משפט מריין (ראה וידויו של קפלו) החליטה המשטרה, לפי אותה גירסה לשכוח את העבירות הא" חרות, להחרכו על לכידת רומק ברשת משפ" טית. רוזנברג נכנע ללחק, העני כי רומק איים אליו ואף היכה אותו, בתבעו את כספו ואת הריבית הקצוצה.

רומק נעצר — בדיוק למחרת הבחירות — הובא למשפט, למרות פגרת הקיץ של בתי המשפט. מבלי להסס הרבה, השמיע שוב את טענותו: "המשטרה רוצה להתנקם בי. היא ביימה עוד משפט! תחילה אמרה ש" אני שודד. עכשיו היא רוצה להפוך אותי לשיילוק, מה יגידו מחו? עליהם סוף-סוף להחליט: מיהו רומק?"

מיהו באמת רומק? מעטים מאד יודעים את ספורו המלא.

ה"הדר" התנצל

וא זכה לכינויו מפי חיילי צבא אנדרס הפולני, עת תנה בארץ. אז היה ראוי בן גרינברג פעיל הלח"י בין חיילים פולניים. חבריו היהודים הכירו אותו בשם "אלהון".

האורח הישראלי הפשוט שמע עליו ל" ראשונה בתחילת 1948, אחרי רצח המתחך השחדי, הרוזן פולקה ברנדוט בירושלים. בפעם השנייה פורסם שמו בזמן היעלמו של שייך יוסף אברוגוש, בשנת 1951, שבקיש מיקלט בירדן. רומק הקים חעד ציבורי ל" הגנת ערביי אברוגוש, כינס עתונאים, הניע את הגלגלים שגרמו להקמת ועדת חקירה של הכנסת, בראשות ח"כ יצחק בן-צבי.

הדור, יומון מפא"י, יצא בסידרת מאמרים נגד רומק, טען כי רומק, בשיתוף עם יוסף אברוגוש, עסק בהברחה, צבר רווחים של רבע מיליון לירות. רומק תבע את העתון לדין, אילץ אותו לפרסם התנצלות, ולשלם פיזור י"ם, שנתרמו מיד לבית-היגוף ירושלמי.

יוסף הורשה לחזור ארצה, רומק הפך מגינם המוכר של תושבי אברוגוש. אויבו העיקרי: מפקד המשטרה המקומית.

שוב הופיע שמו של רומק בכותרות — הפעם כאדם שהתייצב לבימוי של גרינברג במשפט קסטנר. הוא הקים חעד ציבורי, תמך בכספים בגרינברג, כדי שהלה יוכל לשאת בעול המשפט. הוא לא הסתפק בתפקיד שקט, הצעיר לא-פעם את איבתו לכל מנגנון ה" משטרה היועץ המשפטי בבירה.

התגובה הראשונה באה באוגוסט 1954, בצירת משפט מריין. כעבור שנה בדיוק, ה" גש משפט שני — משפט רוזנברג. בין שני תאריכים אלה המסיר רומק תזכיר-תגור על משרד היועץ המשפטי ושר המשטרה, דרש פעולה נגד קצינים מסויינים, אותם האשים בשורה ארוכה של עיוותי-דין.

עיסוקים חביבים

בו של רומק, אברהם גרינברג, לא חשב על נכדו שעה שצור לראשוני הביי לויים לעלות ארצה, השקיע סכומים גדולים ברכישת אדמות בארץ הקודש. כאשר עלה רומק בשנת 1939, היה הקרקעות בסיס כל-כלי מוצק. גשוואו לבת משפחת מגי העשירי, רה, עשו אותו לאחד מאמודי ירושלים, איפשרו לרומק לעסוק בעניינים החביבים עליו.

עניינים אלה משכו אותו עוד מימי נעוריו בפולין, שם היה מראשוני בית"ר, בין מארגני תאי אצ"ל בחרשה, נתמנה חבר המפ" קדה של הלגיון הראשון לישראל של עורך-דין ריפל. מיבצעו הגדול ביותר: אירגון המיצעד הגדול לארץ-ישראל, יחד עם שני חברים.

הקצין מורשה. ציור בעבעי שמן של רומק במדי קצין ברית החייל בורשה, הנושא הקדשה מאת חבריו במנהיגות אותה תנועה בפולין.

אורגנו 1000 איש שעליהם היה להגיע ברגל לגבול רומניה ומשם לארץ-ישראל. בורכם היה עליהם לאסוף צועדים נוספים והיו תקות שעשרות אלפים יצטרפו לעולי הרגל המודרניים. אך השתדלותה של הסוכ" גות היהודית אצל הציר הבריטי בורשה, שהפעיל את השפעתו אצל הנמשה הפול" גית, ביטלה את התוכנית. ב-16.11.1936 ה" בוא הדבר להתערבותה הנמרצת של הממ" שלה הפולנית ולמרות אהדתה לעניין נאל" צה לשלוח משטרת פרשים לפזר את המצעד אחר הגיעו 16 ק"מ מחוץ לחרשה.

הלורנס היהודי של לח"י

אותו זמן פורסם הספר הגבן ושוב הופיע רומק כאחד ממארגני ההפגנות ליד ה" קונסוליה הבריטית בחרשה, צעד יחד עם נתן פרידמנילן (מפקד לח"י לעתיד) שהיה מפעיליה המרכזיים של הפגנה זו.

למרות היותו צעיר בעל מרק, יומנה ובעל השכלה (למד הנדסה חקלאית בורשה וב" יינה) לא שאף מעולם להיות מנהיג. הוא היה איש העם. הוא לא בו לעבודה שחו" רה.

כאשר המשלחת של האצ"ל בפולין, ברא" שותם של דוד רוזאל ואברהם שטרן, נפג" שה עם נציגי הצבא הפולני, ביזמת עורר-דין ריפל, מארגן המיצעד הגדול, היו הדיונים סודיים ביותר. דובר שם, בין היתר, על קב" לת נשק מן הצבא הפולני עבור האצ"ל ו" הברחתי לארץ. רומק מונה כאחראי על ה" בטחון במקום המיפגש, במלון פולניה-פאלאט, בחדר 32, ביאליה ריווולימסקה בורשה. כך החלה הקריירה שלו בשטת הבטחון.

במלחמת העולם השניה לחם רומק כקצין בצבא הפולני בחזית שלזיה. מגדודי גותרו לפליטה 150 איש בלבד.

עם התמוטטות הצבא הפולני פנה רומק לחזית אחרת, הארצישראלית. הוא עבר ל" רומניה ושם, הודות להשתדלותו האישית של יצחק גרינברג, עלה לארץ-ישראל. כאן הכיר רק כתובת אחת, הארגון הצבאי הלאומי, עם הפילוג הלך אחרי יאיר (אברהם שטרן), אותו העריך עוד בורשה.

רומק גויס למחלקת הבטחון של לח"י. הוא למעשה שלט בבירה. קציני משטרה, שוטרים, פקידים ממשלתיים, אישים במוס" דית הלאומיים, עובדי בתי-הארוחה ובתי מלון, מסרו לידיו דו"ח יומי על המתרחש בסביבתם. ביחד אם אהוד, מטובי קציני ה" בטחון של לח"י, השיג את השיא של המור דיעין המושלם ביותר בכל המחצרות.

הישגו הגדול של רומק בתקופת המנדט ובמלחמת-השחרור היה: הקמת החטיבה ה" ערבית של לח"י, בראשותו של שייך יוסף אברוגוש, ועבד אל-סלם אברוגוש, אשר פעלה בקרב הישוב הערבי לפי הוראות מפקדת לח"י. רומק היה היוזם והמארגן שלה. מאז קנה לו את התואר: "הלורנס היהודי של הלח"י".

פגישה עם יוסף

חטיבה הערבית של לח"י לא היה רעיון שחשבו עליו מראש כחלק מן התכ" גית הכללית שהוכננה לפרטי פרטים. לח"י פך: הרעיון היה דרוק מן המחזה שרומק השתייך אליו כחיה שמיים מארק — והוא שילוב ערבים במלחמת העברים להקמת

MOBILIZACJA FRONTU MŁODO-ŻYDOWSKIEGO!

Harce żydowski, jeżeli ma być wolny i wielki, sprząć się musi o Wasze i Wasze legjonowe legjeły. „Legjony żydowskie powstać muszą wszędzie!” Gdy wybiegniesz Legjony to powiesz do Kasztelny 23 czerwca 1938 r. w gmachu Reakcyjnej Armii. SACHAROWA BEN, JOSEFA przywódczyni Frontu Młodo-Żydowskiego z dw. WILIAM RYTEL, przywódczyni powstała LEGJONU ŻYDOWSKIEGO

מאביליאצ'י פון י"י-ידישן פראנט

יהודים לרגל: כרוז בפולנית ואידיש, שפורסם בפולין עליידי רומק בשנת 1938, לקראת ארגון המצעד הגדול לארץ-ישראל.

מדינה ערבית. החטיבה הערבית של לח"י קמה במקרה.

למשפחתו של רומק בירושלים היתה חל" קת אדמה הגובלת עם מוצא אברוגוש. ב" שנת 1940 ביקר רומק במקום ובמקרה הכיר את שייך יוסף הצעיר. השייך החל לגולל לפניו את מוצאו ומוצא משפחתו. לדבריו יושבות משפחות אברוגוש על אדמותיהם זה למעלה 6000 שנה. זה 300 שנה משפ" חתו עומדת בקשרים הדוקים ביותר עם יהודים. הם הגנו על חיי היהודים והאינטרסים שלהם בכל אותה התקופה.

כאשר פלש מוהמד עלי הגדול עם המצרים לארץ-ישראל וכבש מבחים רבים של הארץ כמעט ללא התנגדות, אולץ להיעצר עליידי לוחמי אברוגוש. הם נלחמו בו בחירוף נפש והם ססתמו בפניו את דרך-המלך לירושלים, אילצוהו להיכנס לבירה בדרך צדדית. לבסוף כרת ברית עם לוחמי אברוגוש, חילק ביד רחבה לכל אחד מהם תארי כבוד ערביים.

באותו זמן הרגו ערביי חברון מספר חי"י

גאולה כתן: קריינית המחחרת של לח"י, שהוברחה מידי האנגלים הודות לעזרתם הפעילה של שלשה ערבים מהכפר אברוגוש.

ליים מצבאות המצרים. כתגובת-ניקם על כך, ציוה מוהמד עלי להרוג את כל הגברים ש" בעיר. בחברון גרו יהודים רבים באותה התקופה.

כשנודע הדבר למשפחת אברוגוש, שלחו רצים למיחמד עלי, דרשו חסינות לחייהם ורכושם של יהודי חברון. נוסף על כך יצאה פלוגת צעירים מאברוגוש כדי להבטיח את הגנה על יהודי העיר כמו ידיהם, מאחר ש" לא סמכו על הבטחות בלבד. היהודים נשארו בחיים אחר השוב הגברים שבעיר נהרגו. "מאז" סיפר השייך, "הפכה הידידות עם היהודים למסורת נצח במשפחות אברוגוש בכל התקופות, הזמנים, המלחמות והמאור" רעות." השייך הצעיר שקע בהרהורים כאילו מול עיניו עוברת כל ההיסטוריה המפוארת של משפחתו ככסרת נע. כעבור דקות מספר המשיך: "כיום אני רואה מחובתי לעשות משהו ממש יותר... הנני כוכן להקריב את הכל למען אחי היהודים, אם רק יוכלו ל" הפיק תועלת מכך. אם רק ירצו לקבל..." רומק שמע את הצעתו הנדיבה והמוחלטת

מי ומי במשפט רומק

שני היריבים: נדעון באך התובע ורומק הנח" בע, בשיחה כמעט-ידידותית במסדרון בית המשפט. רומק כינה את באך כמכשיר בידי המשטרה.

יצחק רוזנברג, קיבל הלוואה מרומק, התחמק מהחזרתה, סיפר למשטרה כי רומק היכה אותו.

נציג הנתבע, עורר-דין יעקב הגלר וקצין משטרת ירושלים חילק, בשיחה ידידותית ביותר בשעת אחת הפסקות בשמיית מהלך המשפט.

מפקד משטרת ירושלים, לוי אברהמי, אשר לפי הוראות תיו פעלו הקצינים נגד רומק.